

ARNHEMSE SCOURANT

ZATURDAG 29 APRIL.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal in de week wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f. 5. in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f. 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

an wien ligt de schuld van den ongelukkigen toestand des vaderlands?

Financiën van den staat zijn toevorstouwd aan iemand, die nimmet in de gelegenheid geweest te zijn zich de voor die betrekking noodige bekwaamheden te verschaffen. Dit schijnt bij ons eene aanbeveling voor eenen zetel in het ministerie te wèzen. Het departement van financiën is dat van binnenlandsche zaken van het hoogste belang; binnenlandsch bestuur, waterstaat, onderwijs, militie en schutterij, armwezen, nijverheid rusten geheel op eene gelukkige vervulling dier betrekking. Heeft men nu naar iemand gezocht, die zich in die vakken praktisch en theoretisch gevormd had, iemand van zoo erkende verdiensten, dat men hem zijne roeping waardig mogt achten? Eerst was het een oud generaal, goed bekend met de binnenlandsche zaken van Java, maar de laatste, die iets begreep van de onderwerpen, aan zijne zorg toevertrouwd. Tot opvolger werd hem de heer SCHMUELPENNINCK gekozen, die zeker zich zelve wel geen andere dan zeer oppervlakkige kennis der hoofdafdeelingen van zijn departement zal willen toekennen, eene kennis, nog grootendeels gedurende zijn lidmaatschap der Staten-Generaal verworven. Als zoodanig maar een weinig van de kennis, die hij als minister, van de beginselen, die hij als volksvertegenwoordiger met vuur voorstond, afgeweken en wedijvert hij in zwakheid, transactie-geest, bekrompenheid van inzicht met zijne ambtgenooten. Echte liberaliteit, constitutionelen zin, fikscheit, cordaatheid heeft hij tot nu toe zorgvuldig verhoogen. Waar hij zelfs den goeden weg zagen, op te willen gaan, werd hij bij de eerste stappen reeds bevreesd om trad op het oude spoor terug. Naarmate velen meer van hem wachtten, deed hij minder, zoo dit mogelijk is, dan zijne voorgangers. Aan hem danken wij het ontwerp eener kieswet over het welk zelfs zij, die altijd met hinnen lof den minister ter dienste staan, het zwijgen bewaarden, daar zij er niets in vonden wat zij wisten te prijzen. Het scheen eene poging om de laatste jaren als niet verloopenen te beschouwen, om ons twintig jaren terug in plaats van ons verder te brengen. Een tweede ontwerp bewees, dat de minister niet veel geleerd had, en het genoot mede niet eens de eer van eene openbare beraadslaging der Staten-Generaal. De heer SCHMUELPENNINCK was het, die het onderwijs bij besluit in plaats van bij de wet bleef regelen; hij was het, die den twist, over het lager onderwijs ontstaan, trachtte bij te leggen door eene kleingeestige transactie, welke tot niets dan tot stijving der oneenigheid leidt; hij was het, die eene herziening der geneeskundige wetgeving scheen te willen ondernemen, doch daarbij links en rechts zoo veel raad innam, dat het werk onder den van alle zijden aangebragten raad schijnt te zullen mislukken.

Mischien heeft de heer DAUB als administrateur de mededeelingen onder onze ministers. Staatszaken zal ook niemand hem ligt noemen. Men kan dit ook van hem, wanneer men zijne vroegere

carrière herdenkt, meermalen verwachten, ten zij men hem voor eene genie houdt. Zijne bekwaamheden leveren echter aan het land weinig heil, dewijl hij met hardnekkigheid der Staten-Generaal van de wetgeving der koloniën, tegen de duidelijke letter der grondwet aan, bijste uitstait; al heeft zwakheid hem in het vorig jaar bij het goedkeuren van de contracten der handelaarschappij daarmede in strijd laten handelen.

De overige bewindhebbers, met uitzondering die van justitie, hebben geene algemeene beteekenis gendeg om er bij stil te staan. Dat zij echter de zwakheid van karakter en de slaperigheid hunner ambtgenooten ligtelijk aannemen, bewijst het voorbeeld van den heer VAN MAANEN, die het nog niet nodig gevonden heeft te bewijzen, dat hij in zijn tegenwoordig ambt op zijne plaats was.

Van den minister van buitenlandsche zaken, wat zouden wij daarvan zeggen? Die zwijgt!

Justitie en politie zien wij toevertrouwd aan den heer VAN HALL. De verwijdering van den heer VAN MAANEN scheen velen den morgen, althans voor dit departement, van eenen beteren dag. Meer dan een jaar is er verloopenen en schouderophalend of meesmuilend zegt de een verdrietig roept de andere uit: »eene verandering van personen heeft plaats gevonden; de zaken zijn dezelfde gebleven, behalve dat de niterlijke waardigheid, behalve dat in sommige opzichten de vastheid van karakter van den heer VAN MAANEN gemist wordt.» In plaats van ook hier aan de natie iemand te geven, die getoond had wat hij kon, wiens verleden borg bleef voor zijne toekomst, koos men iemand, naar wiens titels tot die betrekking men nog altijd vruchteloos zoekt. Men kende de verwarde gedachten; de moeilijke, onjuiste uitdrukking van den medearbeider aan het *Handelsblad*; men had nog kost te waten zijne droegredenen ter verdediging van de conversie der uitgestelde schuld kunnen lezen en echter dwong men die keus als het ware den koning op, die beter rondgezien had. Uit eene uitgebreide advocaten-praktijk tot zijne bekwaamheid te besluiten, was eene valsche gevolgtrekking, dewijl zeer dikwijls ook daar kunde en naam niet bijeen gevonden worden. Een advocaat, daarenboven, gewoon de zaken eenzijdig te beschouwen, gewoon meer op enkele punten de aandacht te vestigen, zal zeldzaam een goed staatsman zijn, die minder op de deelen, meer op het geheel behoort te letten. Naar mate hij het volhandiger heeft, zal hij ongeschikter zijn. De uitkomst heeft de vrees niet gelogenstraft, met welke wij den nieuwen minister zagen optreden. Duizelig van de hoogte, welke hij onbegrijpelijkerwijze bereikt heeft, laat hij zich gaarne zien doch wint daarbij zeker niet. Hoe stiller hij zich hield hoe beter. Zijne uitdrijving van vreemdelingen heeft den eerbied getoond, welken hij, voor de grondwet had; zijn voorstel over art. 12 der wet op de regterlijk organisatie heeft doen zien; hoe hij, een oud voorname Amsterdamsch advocaat, het begrip van *vornis* nog niet kende; heeft zijne heerschzucht betoond, die, ondanks de stellige bepalingen der grondwet, ondanks het wezen zelf

der inrigting, het openbaar ministerie geheel van zijne werken wilde doen afhankelijk. Zocht men tot hiertoe vruchteloos den staatsman in hem, men vond herhaaldelijk den kwakzilver, die zijne ministeriele loopbaan begon met als eenen gewichtigen nieuwen maatregel, welke zijne echt constitutionele gezindheid verkondigen moest, aan het verbaasd-publiek een oud, door hem overgeschreven besluit van den heer VAN MAANEN voor de oogen te doen schitteren. Ongelukkig dat men het, hoe oud ook, nog niet vergeten had. Het bewees, dat's ministers stelregel was, *mundus vult decipi. Decipitur ergo.* Indien JESUS dus gelijk had en de gelukkige of ongelukkige toestand van een land het gevolg is van de bekwaamheden der ministers; — wien kan het dan verwonderen, dat bij ons welvaart meer en meer verdwijnt; dat ontevredenheid zich ontfet alle klassen der maatschappij vertoont; dat achteruitgang of stilstand in alle takken van beheer zichtbaar is; dat achting buiten's lands, of niet meer bestaat of nog op een vooroordeel rust, verwaakt door hetgeen onze voorouders voor ons deden, niet door hetgeen wij zelve verrigten? Alles neigt tot ontbinding. Zal men wachten met het eenebeogen van hulp, tot dat alle hulp nutteloos gebleven zal zijn?

Buitenlandsche berichten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 5 april. Het ultimatum van Rusland heeft onder de leden van het tegenwoordig ministerie grooten schrik verspreid; allen wankelen en zien van daag of morgen kunnen val te gemeet. Men verwacht spoedig groote verandering. Alles moet verwisseld worden. Door sommigen wordt *Chosrew-pacha*, door anderen *Reschid-pacha* als toekomstig groot-vizier gedoodverwd. *Ali-effendi*, de tegenwoordige gezant in Londen, zal *reis-effendi* worden, en *Sarim-bey* zal in zijne plaats naar Londen gaan. Anderen bestemmen echter de portefeuille van buitenlandsche zaken voor *Reschid-pacha*. Volgens sommigen zal ook *Riza-pacha* aftreden; volgens anderen zou hij zich door eene verbintenis met *Reschid-pacha* aan het gevaar onttrokken hebben. Tot dusver is nog niets beslist; zoo veel is echter waarschijnlijk, dat *Sarim-bey* de eerste zal zijn, die valt. — Het Oostenrijksch gezantschap heeft voor drie dagen door eenen koerier *depêches* uit Weenen ontvangen. Men zegt, dat, ten gevolge derzelve, aan de Porte is medegedeeld, dat Oostenrijk in de Servische aangelegenheid geheel onzijdig zal blijven en de Porte derhalve niet op deszelfs ondersteuning moet rekenen. (D. A. Z.)

— Uit Belgrado wordt van den 11den april gemeld, dat *Wutschitsch* zoo zwaar ziek ligt, dat hij zijn testament heeft gemaakt. Hij schijnt berichten uit Konstantinopel ontvangen te hebben, die hem verpletterden. Vorst *Alexander* en de metropolett worden ieder uur terug verwacht, daar de opstand in Schabaëz en Semendria zich steeds meer en meer uitbreidde. Zij keeren onverrichter zake terug. Wij zijn op het punt eener ontkenning; in ieder geval is vorst *Alexander Czerny*, die zoo onverwachts de troon bestijgen moet, zeer te beklagen.

ITALIE.

Rome, 14 april. De tusschen Rome en Rusland bestaande verschillen worden hoe langer hoe inge-

wikkelder. De onlangs hier aangekomen verklaringen van het Petersburgsche kabinet moeten op geheel iets anders uitloopen dan op verzoenende voorstellen, zoo als de paus verwacht had. Welonderrigte personen zien in het blijven van het Russische gezantschap te Rome, onder de bestaande omstandigheden, niets dan eene staatkundige demonstratie, waardoor Rusland zijne katholieke bevolking zou willen doen gelooven, dat de goede verstandhouding tusschen het Russische hof en den pausselijken stoel nog altijd voortduurt. Het schijnt zeker te zijn, dat de paus zeer spoedig een consistorium bijeen zal roepen, om in hetzelfde zijne klagen over de inmenging der Russische regering in kerkelijke aangelegenheden op nieuw in een protest openbaar te maken.

ZWITSERLAND.

Locarno, 19 april. Een agent der regering, die gisteren avond van Arona teruggekomen is, heeft de tijding medegebragt, dat de ontdekkingen, welke de Sardijnische regering gemaakt heeft, nog van veel grooter gewigt zijn dan men meende. Zes of zeven en dertig personen zijn gevangen genomen, meest allen met vuurwapenen. Men had deze lieden willen doen voorkomen, alsof zij tot eene groote sluikpartij gebezigd zouden worden. De waarde der in beslag genomen wapenen zal in het geheel 19 of 20 duizend franken bedragen. Ook in het Lombardisch gebied heeft men aangeworven manschappen en munitie ontdekt. Er bestaat geen twijfel of het hoofd der geheele beweging is de advocaat *Poglia* niet zijnen broeder en bloedverwanten. (N. Z. Z.)

DUITSCHLAND.

Osnabruck, Den 26sten maart, des avonds, werd zeker heer *W...* door drie vermoede personen verraderlijk aangevallen, en met een mes gevaarlijk verwond. Toen een der aanvallers hem echter in het gezigt zag, riep hij uit: »het is de regte niet,» en nam met zijne medepligtigen de vlugt. Toen de heer *W...* den burgemeester *Stuve* van dit voorval kennis gaf, toonde deze hem eenen brief, waarin den burgemeester werd te kennen gegeven, dat zijn leven bedreigd werd. Bij de gelijkenis van houding tusschen den heer *W...* en den door zijn inaanmoedig gedrag in de Tweede Kamer beroemden *Stuve*, is het naarwyls aan eenigen twijfel meer onderhevig of de verraderlijke aanslag heeft den burgemeester *Stuve* gegolden. (Hamb. N. Z.)

PRUISSEN.

Berlijn, 19 april. Het opper-censuur-geregt alhier zal eerstdaags georganiseerd worden, en men gelooft, dat het reeds in de eerste dagen van deszelfs werkzaamheid de handen vol zal hebben. Het voorzitterschap is reeds aan vercheidene der uitstekendste juristen, onder anderen aan een beroemden praktijzer, aangeboden, die het echter bescheidenlijk van de hand heeft gewezen. Waarschijnlijk zag hij reeds in den geest de vele appels voor zijn tribunaal opdagen.

Berlijn, 22 april. In onze diplomatieke salons, in welke zoo langen tijd eene politieke windstille heerschte, vindt de belangstelling weder eenige stof in de Oostersche aangelegenheden. Gisteren kwamen hier, over Weenen, tijdingen uit Konstantinopel aan, volgens welke in de diplomatieke wereld van Pera eene gisting heerscht, zoo als dezelve sedert vele jaren niet is voorgekomen. De heer *von Butenief* moet, na eene ernstige wisseling van notas met de reis-effendi, niet alleen besloten hebben, zijn verblijf vooreerst in Bujukdere te nemen, maar hij moet ook bepaaldelijk verklaard hebben, door zijne afreis het diplomatiek verkeer met de Porte af te breken.

— 22 april. De hoogere belasting van den beetwortelsuiker, welke spoedig in de staten van het tolvverbond zal worden ingevoerd, is het onderwerp van veelvuldige verhandelingen geworden, welke door de fabriekanten ontstaan zijn. Door hen is aangehouden, dat de fabrieken onmogelijk de mededinging van de koloniale suiker kunnen uithouden, indien, volgens de genomen besluiten van het tolvverbond, de centenaar beetsuiker, zodra de fabriekaadje het een derde der geheele consumtie bereikt zal hebben, met 30 silvergroschen, en bij de fabriekaadje van de helft der consumtie, de eentenaar met eendaalder belast wordt. Door den heer *von Bodolschwingh* is hierop geantwoord, dat Pruisen bij de overige staten van het verbond eene verandering der belasting zal voorstellen, maar dat men er niet veel op rekenen moest, dat dit voorstel zou worden aangenomen. Naar men verneemt heeft de minister van financiën den tegenstand zeer goed ingezien. Velen der staten van het tolvverbond hebben niet het minste

belang bij de fabriekaadje van beetwortel-suiker; zij beschouwen veelmeer de bescherming, welke aan dezelve verleend wordt, als eene belasting der consumenten, welke de Oerzoesche suiker met veel billiker prijs konden hebben. Het is billiker schijnt het deshalbve niet te wiken van de genomen besluiten, omtrent deze belasting. Saksen heeft dit stellig verklaard, en dus zal er voor Pruisen niets anders overblijven dan de belasting te heffen, waarbij het te voorzien is, dat de fabrieken te niet zullen gaan. In dit oogenblik hebben, wel is waar, gunstige omstandigheden en inkopen van speculanten den prijs van de suiker doen stijgen, — maar spoedig zullen deze toevallige omstandigheden voorbij zijn en de suiker wellicht heterkoop worden dan vroeger. De beetwortelsuiker heeft thans bijna de helft der geheele consumtie voor zich; de meesten der groote fabrieken liggen in Pruisen, en concentreren zich weder in Maagdenburg, dat ten minste een derde gedeelte van Duitschland met suiker voorziet. Wanneer de belasting niet verminderd wordt, dan zullen aanzienlijke verliezen moeilijk te vermijden zijn; het is echter nog altijd twijfelachtig of eene fabriekaadje als deze, ten koste der consumenten, moet worden staande gehouden, en of niet, in het vooruitzicht van gunstige handelsbetrekkingen met Brazilië, deze kunstmatige suikerproductie voor den invoer van rietsuiker behoort te wijken. (Köln. Zeit.)

ENGELAND.

Londen, 25 april. De berichten, dat de fabriek-districten van Manchester, Leeds, Blackburn en Hindersfield luideen zeer gunstig. Vele fabriekanten hebben zoo aanzienlijke bestellingen ontvangen, dat zij ter naauwernood in staat zullen wezen, dezelve binnen den bepaalden tijd uit te voeren.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 april. Er was gezegd geworden, dat er waarschijnlijk, ter gelegenheid van het huwelijk van prinses *Clementine*, eene amnestie voor de sedert 1830 gecondemneerde staats-gevangenen, van de onderscheide partijen, zou worden uitgeschreven, maar de plegtigheden zijn afgelopen, en van de amnestie is niets vernomen. Tijdens het gerucht daarvan liep, had een der vrienden van den in het fort van Ham opgesloten prins *Napoleon Lodewijk Bonaparte* hem daarvan bericht gegeven, met verzoek te mogen vernemen, hoedanig 's prinses gevoelen daaromtrent zou wezen. De prins heeft die vraag beantwoord met een vrij langen brief, waarna wij den volgenden paragraaf overnemen:

»Zoo men mij, morgen, de deuren mijner gevangenis openstelde, mij zeggende: »Gij zijt vrij, kom nevens ons, als burger, plaats nemen aan den nationalen haard, Frankrijk verstoet geen zijner kinderen langer, dan voorzeker, zou mijn gemoed van vreemde vervuld zijn. Maar zoo men mij in tegendeel het voorstel kwam doen, mijnen tegenwoordigen toestand tegen verbanning te verwisselen, zoo zou ik dien voorslag afwijzen; want zulks zou, in mijne oogen, niet anders zijn dan eene verzwaring van straf. Ik best liever een gevangene man op Franschen bodem, dan een wij mensch onder de vreemden.»

Parijs, 25 april. Men spreekt heden veel van de aanstaande afreiding der *Aspen Teste* en *Canin Gridapne*.

— De minister van marine heeft aan den gezagvoerder der station bij Haat bevel gezonden, om zich met de nieuwe regering van dat eiland te verstaan, betrekkelijk deszelfs behoud jegens Frankrijk.

— De meest tegenstrijdige geruchten blijven in omloop nopens de ministeriele crisis in Spanje, maar dit is zeker, dat op 20 april het ministerie *Rodil* nog op het kussen was. De regent verwachtte met het wijzigen van zijn kabinet tot dat de cortes zonden geconstitueerd zijn. Men schijnt de hoop te voeden, dat de heer *Calatrava*, tegenwoordige minister van financiën, aan de nieuwe combinatie zoude deel nemen.

— De verkiezing van den heer *Arguelles* had tot zeer levendige discussien aanleiding gegeven. Eenige leden hadden beweerd, dat zijne betrekking van voogd der koningin onverenigbaar was met die van volksvertegenwoordiger. De heer *Arguelles* heeft zelf met ijver zijne verkiezing verdedigd en het vereenigbare der beide betrekkingen, die hem beide door de natie waren opgedragen, aangetoond. Zijne redensingen hebben den volksvertegenwoordiger en zijne verkiezing werd met 82 tegen 30 stemmen goedgekeurd.

Gisteren is in het *dejeon* een nieuw klassiek treurspel ten tooneel gevoerd, van den heer *Ponsard*, genaamd *Zucree*, waarvan men wonderen verhaalde,

en hetwelk aan de meesterstukken van *Corneille Racine* zoude moeten doen gedenken. De toevalligheid was zoo aanmerkelijk, dat men de militaire magt hulp heeft moeten roepen, ten einde de orde te bewaren, en men niet voor 8 uren heeft kunnen blijven. De gang van het stuk is niet bijzonder langwekkend voorgekomen, maar de dichtregelen, de verhevenheid der denkbeelden worden hoogst geroemd, en zijn dan ook, van tijd tot tijd, met een ontzettend gejuich van de zijde der aanschouwers beantwoord geworden.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 26 april. De audiëntie, heden morgen door Zijne Majesteit aan de autoriteiten en collegie verleend, heeft van half elf ure tot omstreeks te ure geduurd.

Na den afloop der audiëntie is door het korps muzik der schutterij muziek voor het paleis gemaakt. Voorts is Hare Majesteit de koningin uitgereden, om den *Hortus Botanicus* in de plantaadje te gaan bezichtigen.

Heden middag is er klein diner ten hove, en heden avond worden Hunne Majesteiten, benevens de beizich hier bevindende prinsen, in den Hollandschen schouwburg verwacht.

Zoo men verneemt zou er morgen ochtend presentatie bij Hare Majesteit de koningin wezen.

Gravenhage, 25 april. De heer *Gachard*, archivarius-generaal der Zuidelijke Nederlanden, heeft eene verzameling van onuitgegeven brieven van *Willem I* ter perse. Die geleerde stelt zich voor, een aantal zeer belangrijke stukken over den moord van den vorst daar bij te voegen. Ook eene verzameling brieven, door *Granville* aan den prins van Oranje, benevens de rapporten door *Willem I*, in 1554 en 1556, toen hij te Philippesville bevel voerde, aan koningin *Maria* en koning *Phillips II*, gezonden, zullen met eene briefwisseling tusschen *Granville* en de koningin van Parma er worden bijgevoegd. Dit werk zal voorzeker een groot licht verspreiden over de voornaamste gebeurtenissen van dat belangrijk tijdperk.

Gravenhage, 26 april. Met groot leedwezen vernemen wij, dat alhier de treurige tijding is aangekomen, meldende, dat voor eenige dagen te Po is overleden de heer *mr. C. A. H. Donker Curtius*, in leven advocaat bij den Hoogen Raad. De heer *Donker Curtius* had sedert lang geleden aan eene slepende en uitputtende ziekte. Hij vertrok voor eenige weken, op raad zijner geneesheeren, naar het Zuiden van Frankrijk, tot herstel van zijnen geschokten gezondheidstoestand, doch vond aldaar, in plaats van beterschap, het graf. Zijn afsterven wordt algemeen betreurd; het is een waar verlies voor onze Gravenhaagsche ballie, die hij bijna tien jaren tot sieraad was, en onder wie leden hij algemeen bemind en geacht werd; het is een verlies tevens voor de rechtswetenschap, die in hem eenen harer ijverige en kundige beoefenaars betreurt.

De *Tijdsgevoet* (no. 12 en 16) schijnt mede te werken om het dwaalbegrip te verbreiden, dat de toenemende vermeerdering den bloei der hooge veenderijs bewijst. Vermeerdering van productie is niet altijd gepaard met vermeerdering van welvaart. Er is ook eene *durre*, onvruchtbare productie. Eene nijverheid kan, gelijk een vruchthoorn, dood bloeijen. Als er meer geproduceerd wordt, dan tegen behoorlijken prijs kan worden gesleten; als de grondstof of het kapitaal, dat de grondslag der nijverheid uitmaakt, om het door de vermindering der winst ontstaan te kort te stekken, des te sneller opgeteerd wordt, hoe meer de winst afneemt, — dan is er een verderfelijke bloei, een schijn van gezondheid bij kortmoedige overspanning; dan is de nijverheid gelijk aan een vlam, die, hoog opflikkerend, haar voedsel snakt verteert en straks uitgaat. In zulken toestand verkeeren de linnenweverijen in Vlaanderen, het fabriekwezen in Engeland. De productie van turf is aanmerkelijk toegenomen, maar de prijs allengs gedaald tot de helft van hetgeen hij vroeger gold, en thans zijn voorbeelden menigvuldig, dat hij verkocht wordt voor eenen prijs, die gelijk staat met het fabriekaadje, benevens de belasting; zoodat de verveener van de veenstaf of zijn kapitaal kwijt wordt, zelfs zoodat verveening, en dus veel sneller niet billijke winst, —

Wageningen, 27 april. Uit het rimpel gemaakt zestal is heden door den breeder herbarist en meerder het navolgende drietal van predikanten alphabetisch gesteld: *D. G. Escher*, theol. en *Abbekerke*; *M. H. van Meurs*, te Genar, en *P. J. van Schermbank*, te Arkel.

VOORLOOPIG VERSLAG van de centrale afdeling van de Tweede Kamer, nopens de wet op de middelen, behorende tot de staatsbegroting over de jaren 1844 en 1845.

Het ontwerp van wet, tot vaststelling der middelen tot dekking van de uitgaven, begrepen in de begroting van 1844 en 1845, heeft, na afloop van de bereddelingen over die begroting, het onderwerp der overwegingen van de afdelingen uitgemaakt. De centrale afdeling zal bij haar tegenwoordig verslag de uitkomsten van dat onderzoek mededeelen.

dat onderzoek heeft men in alle afdelingen uitgezet, dat hetzelfde zoude plaats hebben geheel ongepraediciëerd het oordeel der leden omtrent de afzonderlijke financiële wets-ontwerpen, van regeringswege aan de Kamer ingezonden, en omtrent welker men meende, dat zou behooren beslist te zijn, alvorens men zich in staat konde achten, om, ten aanzien van het ontwerp, betrekkelijk der middelen, in een bepaalde beoordeeling te kunnen treden.

Ten aanzien van den vorm der raming, welke het wets-ontwerp vergezelt, heeft men opgemerkt, dat het wenschelijk ware geweest, indien achter iederen kolom, in een daartoe bestemde kolom, de werkelijke opbrengst van het middel over het laatst afgesloten boekjaar opgegeven ware geworden. De beoordeeling omtrent de waarde der raming zou, door de vergelijking met de werkelijk plaats gehad hebbende ontvangsten, zeer bevorderd zijn geworden.

Vooris hebben sommige leden het gevoelen geuit, dat bij dit wets-ontwerp onder de middelen en inkomsten zoude behooren gebragt te worden de opbrengst van de leges, welke bij de departementen van algemeen bestuur, en bij andere administratieve collegiën worden geheven; deze heffing toch is een last, den ingezetenen opgelegd, welke alzo eigenaardiglijk onder alle andere belastingen hare plaats behoort te vinden, en, voor zoo veel betreft de leges wegens ambestedingen en leveranciën, moeten dezelve beschouwd worden eenen werkelijken invloed uit te oefenen op het cijfer der staats-uitgaven, hetwelk inderdaad indirectelijk ten gevolge van de heffing der leges wordt verhoogd. Deze overweging heeft dan ook sommige leden tot het gevoelen geleid, dat tot behoorlijke regeling der voortdurende heffing van leges een wettelijke voorziening noodig zoude zijn.

Ook hebben vele leden verklaard van gevoelen te zijn, dat onder de middelen zoude behooren te worden opgenomen en uitgetrokken de opbrengst van de octrooien, en voorts die van alle bijzondere fondsen, welke met de middelen en inkomsten in verband staan.

Met betrekking tot de raming heeft men opgemerkt, dat de regering te dien opzichte geenszins naar een vast stelsel te werk is gegaan, daar zij bij die raming nu eens beneden de opbrengst der laatstevorige jaren is gebleven, dan weder, en in de meeste gevallen, die opbrengst verre heeft overschreden. Wat dit laatste betreft, zoo verlangt men te vernemen, waarop de verwachting der regering, dat de meeste middelen meer zullen opbrengen dan in vorige jaren, toch wel gegrond mag zijn, en of zij eenige zekerheid bezit, dat zulks niet eene oorzaak van nieuwe teleurstellingen zal wezen.

Dit aanmerking, eindelijk, dat de middelen, zoo als dezelve thans zijn voorgedragen, en dus met inbegrip der verhoogingen, welke *casu quo* het gevolg der aanneming van de speciale financiële wetten zouden zijn, ter naauwernood de voorgedragene uitgaven kunnen dekken, hebben sommige leden er op aangedrongen, dat de regering ten spoedigste moge bedacht zijn, om andere belastingen voor te dragen, welker opbrengst voldoende zal zijn, om het verbroken evenwigt tusschen ontvangst en uitgaaf te herstellen.

N°. 1. a. De grondlasten. Men wenscht te vernemen, of het verhoogde bedrag, waarop dit middel geraamd is, in verband staat met de wet tot regeling der grondbelasting, welke onlangs door de Tweede Kamer is goedgekeurd.

b. Het patent-regt. Men heeft gevraagd een staat van de opbrengst, zoo van de belasting op het personeel, als van die op de patenten en accijnsen, gedurende het jaar 1842.

Volgens het gevoelen van sommige leden, moet deze belasting geacht worden niet zelden van eenen drukken aard te zijn voor de nijverheid der ingezetenen. Men wenscht daarom te vernemen, of in de reglementaire voorschriften, betrekkelijk de heffing der belasting, niet eenige ruimte zoude kunnen gelaten worden, om voor te komen, dat, door eene

te ongelijkmatige en gestrenge toepassing der wet, de bijzondere welvaart worde benadeeld.

d. De accijnsen. Bij de behandeling van dit onderdeel der voordragt, is in eene afdeling het denkbeeld geopperd, of de daargestelling van entrepôt geene aanleiding zou kunnen geven om eenige artikelen van consumptie, zoo als, bij voorbeeld, koffij, tabak, enz., zonder nadeel van den handel, te belasten. Daar men over het algemeen wenschelijk zou achten, dat zoodanig denkbeeld verwezenlijkt mogt kunnen worden, voor zoo verre daartegen geene overwegende bezwaren mogten bestaan, wenscht men te dien aanzien door de regering ingelicht te worden.

Het heeft de aandacht der leden getrokken, dat de opbrengst van den accijns op de suiker wederom tot een verlaagd bedrag is geraamd, hetgeen, naar het gevoelen van sommige leden, het gevolg is van het aangenomen stelsel der uitvoer-premiën, die slechts strekken om eenige bevoorregte stoomraffinaderijen, ten koste van het algemeen en tot groot nadeel der overige raffinaderijen, te begunstigen.

Overigens vooronderstelt men, dat de vermindering der opbrengst grootendeels het gevolg zal zijn van de verregaande sluikerij, welke op de grenzen plaats heeft. Ter betrugeling van dezelve vermeent men der regering in bedenking te moeten geven, of niet zou kunnen bepaald worden, dat geene restitutie wegens uitgevoerde suiker zal kunnen verleend worden, dan tegen het bewijs, dat dezelve buitenslands ingevoerd, en de belasting aldaar van dezelve betaald is geworden. Naar het oordeel van vele leden, behoort deze belasting meer productief voor de schatkist gemaakt te worden, daar men anders bijkans verkieslijk zou achten dezelve niet aan te houden. Ter bevordering van eerstgemeld oogmerk verlangt men in bedenking te geven, om het prelevement op den suiker-accijns van 3 tot 5 pCt. te verhoogen, en daarmee voort te gaan, door telken jare het prelevement met 1 pCt. te vermeerderen.

Men heeft opgemerkt, dat de opbrengst van den wijn en het binnenlandsch gedistilleerd eenigzins hooger is geraamd dan de opbrengst der middelen in vorige jaren heeft bedragen. In verband met de inkomsten, welke men op verschillende plaatsen, ten aanzien van de opbrengst der middelen, in den laatsten tijd heeft verkregen, kan men de vrees niet verbergen, dat de thans uitgetrokkene raming tot teleurstelling zal leiden.

Met betrekking tot het middel op het geslagt, is door vele leden opgemerkt, dat in de bestaande ongelijkheid van de wijze, waarop dat middel wordt geheven, hooftzaken een groot bezwaar is gelegen; zij achten het volstrekt noodzakelijk, dat te dien opzichte in alle provinciën eenvormigheid heersche, en of allerwege het stelsel van eigene aangifte worde ingevoerd, of wel dat de belasting overal bij taxatie der ambtenaren worde geheven. Voorts wenscht men te vernemen, of de regterlijke uitspraken, in de laatste jaren omtrent het regt van visitatie der ambtenaren gevallen, niet aanleiding tot moeilijkheden hebben gegeven, en de noodzakelijkheid hebben doen gevoelen, om op dat punt in de bestaande wetten, betrekkelijk het geslagt en het gemaal, veranderingen te brengen.

Enige leden oordeelen, dat de wet omtrent den accijns op den turf herziening behoeft. Zij meenen dat aan het stelsel der vrijdommen ten behoeve van de fabrieken eenige beperking behoort te worden toegebragt en dat voorts in het belang der ontginningen van hooge veenen, welke ondersteuning behoeven, het wenschelijk is, dat de belasting voortaan niet meer bij den oorsprong, maar bij het verbruik worde geheven. Door enkelen is hierbij de opmerking gevoegd, dat eene herziening van deze belasting te meer noodzakelijk is te achten, wijl, ten gevolge van het tractaat met België, en de daarbij toegekende regten ten aanzien van den in- en doorvoer van steenkolen, de vroeger daar gestelde verhouding tusschen de regten op die beide brandstoffen verbroken schijnt te zijn.

e. Indirecte belastingen. Ook met betrekking tot de raming van de opbrengst der registratie-, griffie- en hypotheek-regten, is de vraag gedaan, waarom dezelve zoo veel hooger is gesteld, dan de opbrengst in vorige jaren heeft bedragen. Men zou gewenscht hebben, dat door de regering, bij eene memorie van toelichting, aanwijzing ware gedaan van de gronden, waarop de tegenwoordige wijze van raming berust.

f. Regten op den in-, uit- en doorvoer, enz. Ten aanzien der *scheepvaart-regten* verlangt men te vernemen, of bij de raming in aanslag is genomen het bedrag der regten, welke tot dus verre op de binnen-

wateren tusschen Schelde en Rijn geheven werden, en of alzo die raming niet zal behooren verlaagd te worden, in verband met de vermindering der regten, ten gevolge van het tractaat met België.

Overigens vindt men zich genoopt, om ook van de raming der regten, onder deze letter bedoeld, voor teleurstelling bedacht te zijn, wanneer men in aanmerking neemt, dat dezelve thans hooger worden uitgetrokken dan de werkelijke opbrengst in vroegere jaren is geweest, toen die regten veel minder hebben opgebracht dan men verwachtte.

g. Het regt van waarborg, enz. Men wenscht algemeen, dat het aangekondigde nieuw ontwerp van wet op het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken zoo mogelijk in de volgende zitting door de regering worde ingezonden.

Ook met betrekking tot de raming wegens de opbrengst van dit middel, vraagt men, waarom zoo seer is afgeweken van de werkelijke opbrengst in vroegere jaren?

No. 2. De opbrengsten der domeinen, enz. Ten aanzien van den wensch der leden, dat met den verkoop der domeinen moge worden voortgegaan en alle beletselen, welke daaraan in den weg staan, mogen worden opgeruimd, zoo mede ten aanzien van het verlangden tot het bekomen van een opgave van de nog onverkochte domein-goederen, gedraagt men zich aan het aangeleekende op de 10de afdeling van het IXde hoofdstuk B der begroting van uitgaven.

Aan sommige leden is het twijfelachtig voorgekomen, of het verlaagde cijfer, tot hetwelk de opbrengst der gewone domeinen is nitgetrokken, niet zelfs nog te hoog is gesteld, wanneer men, namelijk, acht slaat op de aanzienlijke domein-veilingen welke hebben plaats gehad. Men verlangt voorts de reden te vernemen, waarom de opbrengst van het domein van oorlog hooger is geraamd dan voor de loopende dienst.

No. 3. De posten. In eenige afdelingen is de vraag gedaan, welke men aan de overweging der regering wenscht onderwerpen te zien, of niet eene verlaging van het porte der brieven geraden zoude wezen, zoowel in het belang der schatkist als in dat van de ingezetenen, voor wie het tegenwoordig bedrag bezwarend moet geacht worden. Men meent overigens dat daaromtrent zouden dienen geraadpleegd te worden de uitkomsten, welke men in een naburig rijk van de verlaging van het brievenport heeft verkregen.

Bij de behandeling van dit onderdeel van het ontwerp is weder aangedrongen, dat door de regering gevolg moge worden gegeven aan hare toezegging van een ontwerp van wet op de paardenposterij. Het oordeelt, dat dit gedeelte van de openbare dienst noodzakelijk eene nadere regeling behoeft, waarvan trouwens de wenschelijkheid ook bij de regering wordt erkend, blijkens hare beantwoording omtrent de begroting van het loopende tijdvak.

N°. 4. De loterij. Ook de bestaande wetgeving op het stuk der loterij behoort, naar het oordeel van sommige leden, aan eene herziening te worden onderworpen, welke mede door de regering is toegezegd.

No. 5. De jagt en visscherij. Door sommige leden is weder het verlangen te kennen gegeven, dat de wet van 21 juli 1814 op het stuk der jagt en visscherij door eene andere mogt vervangen worden, waarbij zoude voorzien worden in de bezwaren, tot welke de uitvoering der eerstgemelde zoo vaak aanleiding heeft gegeven.

No. 6. De opcenten. Vermits de ondervinding heeft aangetoond, dat bovenmatige opdrijving van de belastingen, vooral van die op de accijnsen, niet zelden eene verkeerde uitwerking heeft en de opbrengst ten slotte doet teruggaan, hebben sommige leden de vraag voorgesteld, of eene vermindering der opcenten op sommige artikelen van eerste behoefte, ook in het belang der schatkist, niet zou verdienen in aanmerking te komen? Omtrent de wenschelijkheid van zoodanige vermindering, in het belang der ingezetenen, zal wel geen twijfel kunnen bestaan: de vraag is dus maar, of daarmede voor de schatkist enig verlies te vreezen zij, in welke geval daaraan in de tegenwoordige omstandigheden wel niet zal kunnen gedacht worden.

No. 7. De opbrengst van de verkochte goederen, restitutiën, enz. De post onder litt. a op den ramingsstaat aangewezen, naar het oordeel van sommigen, eenigzins meer omstandig en duidelijk omschreven behooren te worden. Men verlangt daaromtrent nadere nlichtingen te bekomen.

Zijn onder de inkomsten van de *Staats-Oorlog*, onder litt. e, ook gebragt de opbrengsten van het *Staatsblad*? Onder litt. h is gebragt een post ad f 60,000, wegens

